

MELLAN SKÖLDARNA

UTGES AV FÖRENINGEN SLÄKTEN SCHILDT I SVERIGE

Kära fränder,

Vårt språk har fått ett nytt ord – "Trumpifering". Dess innebörd, att en tidigare sanning plötsligt kallas lögn, att man kan förneka ett tidigare uttalande, att man kan uttrycka sig grovt förolämpande utan att blinka och andra otidigheter, inger en osäkerhet. Jag kommer i stället att tänka på Esaias Tegnér's dikt Det eviga där sista strofen börjar "Så fatta all sanning, så våga all rätt, och bilda det sköna med glädje". Stroferna kan kanske tyckas högtravande men nog måste det vara en bättre ledstjärna.

~~~~~

✧ Mingel i november ✧

Och en vårträff i april.

Den 29 november förra året intog en grupp ur släktföreningen middag på Mornington Restaurant, man såg både "gamla bekanta" och nya ansikten och konversationen var livlig som den ju brukar vara vid våra träffar.

Så den andra april möttes nio personer från vår släktförening på Millesgården på Lidingö. Många var bekanta med museet sedan tidigare men det är en plats som tål att beses flera gånger. De mäktiga skulpturerna i parken avtecknade sig denna dag skarpt mot vattnet och de ännu kala trädgrenarna.

Genom framgången för svenska Alicia Vikander i filmen The Danish girl hade Millesgården i sin utställningslokal verk av Helga Wegener. Hennes konst måste ha varit chockerande för sin tid vid 1900-talets första hälft med sina ekivoka tavlor. Mjuka markerade kantlinjer följer de avmålade personernas kroppsställningar. Skarpa färger som orange drar betraktarens ögon till sig. Livet för Helga Wegener och hennes man Einar, som småningom blev kvinna och antog namnet Lili

Elbe, var fullt av komplikationer även om miljön i konstnärskretsar var mer accepterande än det omgivande samhället. Men nu var Carl Milles huvudpersonen för denna vårträff och vår kulturellt kunniga Gunilla berättade om skulptören, hans liv och hur Millesgården byggts upp. Vi kikade in i Annes hus, skapat för Anne Hedmark, som var Millesgårdens värdinna och sekreterare. Där är mycket av den luftiga inredningen från Svenskt Tenn. Att bese konstnärshemmet som Carl och Olga skapade var berikande. Där pågick under vårt besök även en utställning av Marianne Bernadottes exklusiva kläder som något betog helhetsintrycket, framför allt av skulptörens ateljé. Kvar i minnet finns från detta besök de många stora kraftfulla skulpturerna.

I stället för att inta kaffet på Millesgårdens lite trånga cafe förflyttade vi oss till Gunillas bostad nära Torsvikstorg och hemvägen. Där fick vi sätta oss vid hennes kaffebord. Varmt tack Gunilla för att du delat med dig av ditt kunnande och för den trivsamma stunden i ditt hem.

Vårträffen i april, deltagarna utanför Millesgården.

Vi och vårt DNA

Alla vet vi att den förhistoriska människoarten Neandertalarna funnits. Den försvann för cirka 40 000 år sedan, olika teorier finns om varför den gick under. Kanske var det mötet med människan Homo sapiens. Nog är det spännande att vi alla faktiskt till ungefär 2 % ändå har gener från Neandertalarna. Dessa 2 % har gett oss bättre immunförsvar men även allergier, bättre matsmältning och hud och hår som är tåligare mot kyla än vad homo sapiens hade ursprungligen. De båda människoarterna hade alltså sexuell umgänge med varandra. Man kan fantisera om hur det skedde – jag tänker mig att det var snabba och burdusa möten.

För oss alla är vårt DNA en salig blandning av gener som uppkommit under många, många årtusenden och generationer. Jordens klimat och människans strävan att överleva, vår nyfikenhet och företagsamhet har gjort att människan förflyttat sig till nya områden. Möjligheterna att överleva på en plats har förändrats och grupper av människor har vandrat till andra marker. Olika kulturer har avlöst varandra, ibland blandats när det varit folkvandringar. Homo sapiens har kommit på den ena förbättringen efter den andra vilket gjort det lite bättre att fortsätta vårt varande. Ständigt har vi fortplantat oss, sökt föda, slutit oss samman i grupper för att underlätta vår tillvaro. Vi har småningom insett att förmågan att samla, jaga och fiska för vårt uppehälle kunde berikas med konsten att bruka jorden. Och nu har vi kommit därefter att vi överutnyttjat odlingsjorden! Var börjar förbättring och var slutar den? Vad har Homo sapiens gjort med sitt jordklot?

Till det landområde som skulle komma att kallas Sverige kom de första människorna när inlandsisen dragit sig tillbaka för 14 000 år sedan, först på kortare besök, sedan alltmer stadigvarande till landets västra och södra kuster. Man livnärde sig på jakt och fiske. Klimatet förbättrades och befolkningen ökade men det kom både kallare och varmare perioder. Det kom folk även österifrån. Kunskapen att bruka jorden kom till Sverige via den invandringsvåg som kom till Europa från Mellanöstern för cirka 6 000 år sedan. Bönderna odlade upp marken och de hade med sig kor, får och grisar. Områden i Götaland och delar av Svealand befolkades. Jägare och fiskare bebodde kusttrakterna och småningom skedde en assimilering. Man tror sig veta att jägarna och fiskarna hade mörkare hud, bruna ögon och mörkt hår.

Laktosintolerans är ett aktuellt begrepp. De tidiga bönderna och jägarna ska ha varit just laktosintoleranta. Först under bronsåldern försvann detta och vi blev så ovanligt laktostoleranta som vi ändå är.

Nu levande svenskars DNA kan inte förklaras enbart av att landet befolkats av dessa jägare, fiskare och bönder. På stäpperna långt österut fanns en herdekultur. Man hade hästar, kunde tillverka föremål av brons och väva ylletyg. Deras språk var det indoeuropeiska. Denna folkgrupp drog sig mot östra Europa och sedan vidare. Genom språkforskning får man kunskap om hur folkgrupper rört sig och blandats. Man har i vårt land funnit spår – cirka 4 800 år gamla – av den kultur som härstammar från herdefolket i öster.

Genom kunskapen att tillverka stadigare båtar än de första av vidjor och skinn vidgades människornas värld och bands samman. Handel mellan olika kulturer ökade.

Med de olika folkgrupperna och deras vandringar kom olika språk och uppblandningar. Som exempel; samiskan är ett uraliskt språk och ju besläktat med finska och ungerska men det är ändå en mångtusenårig blandning. Som folk betraktat har samerna, som de flesta andra bildats av att folkgrupper slagit sig samman vid olika tillfällen. Men som bekant klassas samerna som ursprungsbefolkning i Sverige. Det svenska samhällets inställning till samerna har tyvärr varit mindre klok sedd så här i efterhand.

Att säga att något är typiskt svenskt kan ifrågasättas i många sammanhang men nog vill vi kunna få den där samhörighetskänslan ibland. Mångkulturella är vi egentligen genom våra anfäder och vårt språk genom alla årtusenden!

Och vi, som kallar oss Schildtar, vad har vi gemensamt? Foton här visar Helena Margareta och Johan Ulrik Schildt. Paret fick 10 barn varav Carl Johan, Oskar, Mauritz och Conrad kom att föra ätten vidare. Alla nu levande personer av den svenska grenen av vår ätt har detta par som gemensamma anor.

Helena Margareta Schildt 1792–1880

Johan Ulrik Schildt 1793–1835

Som varande en adlig ätt har släktforskningen följt manssidan. Det var det rätta på sin tid, nu har vi ett annat synsätt. Vi ärver hälften av våra gener från far och hälften från mor. Vill man testa sin egen genupsättning kan man beställa ett autosomalt DNA-test. Det har jag nyligen gjort själv och fått en mängd s.k. matchningar. Det är namn på personer som jag är besläktad med och som alltså själva testat sig. Det är för mig okända namn men som jag är släkt med genom gemensamma anfäder/anmödrar tre till fyra generationer bakåt. Än har jag inte satt mig in i hur man via svaret kan få fram all information, det är en ny värld som kan öppna sig. Dock har jag kunnat läsa att mitt ursprung till 5 % är finskt, 5 % östeuropeiskt, 7 % brittiskt och 82 % skandinaviskt. Än längre bakåt i tiden härstammar jag till 12 % från folket som kom från österns stäpper, till 36 % de tidiga bönderna och till 52 % är jag jägare-samlare.

Som kvinna kan man testa sitt mitokondrie-DNA, som finns bland annat i äggcellen. Då kan man följa sin moders-linje långt bakåt. För mannen gäller test för Y-DNA, vilket man också kan följa i många generationer bakåt.

Både mitokondrie-DNA och Y-DNA är mindre utsatta för mutationer, förändringar på olika ställen i DNA-kedjan vilka sedan ärvs till nästa generation och gör det svårare att följa raka släktlinjer. Det autosomala DNA:t ger heller inte så långtgående svar som test för mitokondrie-DNA och Y-DNA. Mors och fars DNA ärvs i slumpmässiga delar till ett barn. Man behöver bara jämföra syskon med varandra så inser man att deras DNA naturligtvis visar att de är mycket nära släkt men att de också fått ärva helt "egen blandning" från far och mor.

Om man kliver åtta till nio generationer bakåt i den svenska grenen av vår ätt kommer man till Gustaf, som ska ha fötts i Riga, 1645 eller 1655. Han dog 1732 i Uppsala. Att efterkommande generationer härstammar från honom tror vi väl är sant men hur var han släkt med den från Livland kommande Jürgen Schildt, den person som blev introducerad och intagen som adelsman i Riddarhuset? Det finns uppgifter på att Gustaf skulle vara brorsbarn till Jürgen. Det torde vara svårt att få fram säkra uppgifter som dels ligger kring 350 år bakåt i tiden och då uppgifter ska sökas i ett land vars historia bestått av krig och stora förändringar.

Det vore spännande om någon man i denna släktgren ville testa sitt DNA. Detta även om vi ju inte kan få Y-DNA från en man i rakt nedstigande led från Jürgen då grenen är utdöd. Men det finns ändå nu levande personer som är besläktade med Jürgen eller hans ättlingar och där man kanske kan få ledtrådar.

Om denna artikel väckt intresse så vill jag tipsa om följande litteratur:

Genvägar av Magnus Bäckmark

Min europeiska familj av Karin Bojs

Svenskarna och deras fäder av Karin Bojs och Peter Sjölund

Ulrika Kjerrulf

*Numera ska man kanske till önskan om en god sommar
även önska regn för att förbättra våra grundvattennivåer så det gör:*

Styrelsen

Ordförande	Annika Schildt
Vice ordförande	Ulrika Kjerrulf
Sekreterare	Christina Zachrisson-Schildt,
Skattmästare	Johan Schildt
Ledamot	Sara Herring

Redaktör Ulrika Kjerrulf

Layout: Johan Schildt

Föreningen SLÄKTEN SCHILDT i Sverige

www.schildt.me

info@schildt.me